

Vai trò của lực lượng công an bảo đảm an ninh nông thôn

An ninh nông thôn là sự ổn định và phát triển vững chắc về chính trị, kinh tế, văn hoá, xã hội ở nông thôn; là bộ phận quan trọng của công tác bảo vệ an ninh quốc gia và giữ gìn trật tự, an toàn xã hội. Bảo vệ an ninh nông thôn là trách nhiệm của toàn Đảng, toàn dân, của các cấp, các ngành, trong đó lực lượng công an nhân dân giữ vai trò tham mưu, nòng cốt và tích cực. Nội dung công tác của lực lượng công an bảo đảm an ninh nông thôn trong tình hình hiện nay chính là tham mưu, đề xuất và trực tiếp phối hợp giải quyết vấn đề khiếu kiện, "điểm nóng" ở địa bàn nông thôn.

Những vấn đề bức xúc nổi lên

Nông thôn nước ta hiện có khoảng hơn 10 triệu hộ gia đình, sinh sống ở hơn 70.000 bản, làng của 9.500 xã; chiếm trên 80% dân số, trên 80% lao động xã hội, chủ yếu tập trung vào các ngành trồng trọt, chăn nuôi; làm ra gần một nửa tổng giá trị sản phẩm xã hội, một nửa tổng thu nhập quốc dân và một phần ba tổng giá trị xuất khẩu. Vì vậy, vấn đề nông nghiệp, nông dân, nông thôn ở nước ta có vị trí chiến lược quan trọng trong sự nghiệp xây dựng và bảo vệ Tổ quốc.

Công cuộc đổi mới đã đạt được những thành tựu quan trọng, bộ mặt nông thôn thay đổi rõ rệt,

những tiêu chí xây dựng nông thôn mới đã hình thành và ngày càng được củng cố vững chắc. Tuy nhiên, nông thôn vẫn đang đứng trước những vấn đề có tác động ảnh hưởng đến tình hình an ninh, trật tự, như cơ cấu kinh tế chuyển dịch chậm, thiếu vững chắc, đời sống của nông dân còn rất nhiều khó khăn; công tác quy hoạch và quản lý theo quy hoạch, trong đó có quy hoạch phát triển sản xuất, xây dựng hạ tầng, khu dân cư và đô thị nông thôn... còn chắp vá làm cho nông dân có đất sản xuất nằm trong khu quy hoạch rất bị động, ảnh hưởng không nhỏ đến sản xuất và đời sống. Đặc biệt, bên cạnh mặt tích cực của phát triển kinh tế thị

trường, đã nảy sinh nhiều vấn đề xã hội phức tạp: thất nghiệp và nửa thất nghiệp diễn ra khá phổ biến một phần là do đất nông nghiệp bị thu hẹp nhường chỗ cho các dự án lớn; số người nghèo và tái nghèo ở một số địa phương có giảm nhưng không vững chắc; chi phí y tế, giáo dục thường vượt quá khả năng của nông dân; tệ nạn xã hội có xu hướng tăng và lây lan nhanh; vấn đề công bằng xã hội, môi trường sinh thái, việc làm cho lao động nông nhân có lúc, có nơi trở thành vấn đề gay gắt...

Trong 10 năm qua (1998 - 2008), trên phạm vi cả nước xảy ra hàng chục ngàn vụ khiếu kiện, "điểm nóng". Hàng chục ngàn lượt người, nhiều

hân dân trong công tác

NGUYỄN HÙNG LĨNH,

Đại tá, Phó Cục trưởng A41, Bộ Công an

Gặp mặt trao đổi kinh nghiệm người có uy tín các dân tộc thiểu số trong công tác bảo đảm an ninh trật tự tỉnh Bắc Giang Ảnh: P.V

đoàn đông người vượt cấp lên cơ quan trung ương khiếu kiện. Ở hầu hết các khu công nghiệp, các dự án có thu hồi đất đều phát sinh khiếu kiện. Tình trạng đình công của công nhân, nhất là ở các công ty vốn nước ngoài, thường xuyên xảy ra do nhiều nguyên nhân khác nhau. Khiếu kiện liên quan đến đất đai trong vùng dân tộc thiểu số, khiếu kiện về nhà, đất liên quan đến tôn giáo cũng diễn biến phức tạp. Từ đó, phát sinh nhiều vụ gây rối trật tự công cộng, hủy hoại tài sản, đập phá công sở, nhà cán bộ, nhà dân, bắt giữ người trái

pháp luật... Nội dung khiếu kiện có đúng, có sai và chủ yếu là về vấn đề đất đai (khoảng 70% vụ việc), như nâng giá đền bù, cấp đất tái định cư, đất sản xuất, đất dịch vụ hoặc đòi lại đất đai cũ trước đây đưa vào hợp tác xã, tập đoàn sản xuất hoặc thực hiện chính sách khác về nhà, đất; tố cáo tiêu cực, vi phạm trong việc cấp bán đất ở cơ sở, tiêu cực trong các dự án thu hồi đất; từ khiếu nại các quyết định giải quyết vụ việc đã có hiệu lực pháp luật, có lý, có tình nhưng công dân cố tình không chấp hành chuyển sang việc tố cáo

người hoặc cơ quan ban hành các văn bản đó... Tính chất phức tạp của vấn đề khiếu kiện thể hiện ở tình trạng khiếu kiện vượt cấp, không đúng nơi, đúng chỗ, mang theo băng-rôn khẩu hiệu, diễu hành trên đường phố, có sự liên kết tỉnh, huyện để tập trung đông người, có tổ chức phân công người chỉ huy, liên lạc, hẹn ngày, giờ, địa điểm tập kết. Các thế lực thù địch triệt để lợi dụng tình hình này để xuyên tạc, bóp méo sự thật, mưu đồ chống phá ta về dân chủ, nhân quyền.

Nguyên nhân khiếu kiện và khiếu kiện kéo dài, về mặt chủ quan chủ yếu là do những sai phạm, sơ hở, thiếu sót, tiêu cực trong công tác quản lý và thực hiện chính sách đất đai, trong đền bù, quản lý, sử dụng đất đã thu hồi, gây thiệt hại cho người dân. Khi xảy ra khiếu kiện thì không được quan tâm giải quyết kịp thời, dứt điểm; cơ chế, chính sách, pháp luật liên quan đến đền bù, thu hồi đất thiếu đồng bộ lại thường xuyên phải sửa đổi cho phù hợp thực tiễn. Còn không ít cán bộ được giao nhiệm vụ giải quyết khiếu kiện do trình

độ, năng lực chuyên môn, nghiệp vụ yếu, tinh thần trách nhiệm chưa cao, dẫn đến nhiều vụ khiếu kiện kéo dài nhiều năm, thậm chí hàng chục năm chưa được giải quyết dứt điểm. Công tác lãnh đạo, chỉ đạo của cấp có thẩm quyền đối với việc giải quyết khiếu kiện có nơi, có lúc chưa được quan tâm đúng mức. Ngoài sai sót chủ quan của các cấp, các ngành, thì ý thức chấp hành pháp luật, sự hiểu biết pháp luật của một bộ phận nhân dân còn hạn chế, có những người khiếu kiện do cố chấp, bị lợi dụng kích động nên ngộ nhận và có những đòi hỏi vô lý, vượt quá quy định của pháp luật và điều kiện thực tế của địa phương. Bên cạnh đó là việc khiếu kiện bị lợi dụng, kích động chống đối vì mục đích chính trị cũng là nguyên nhân phát sinh khiếu kiện và khiếu kiện kéo dài.

Một số kinh nghiệm bước đầu

Công dân khiếu nại, tố cáo là thực hiện quyền làm chủ của mình, đồng thời góp phần tham gia xây dựng và giám sát hoạt động của bộ máy nhà nước. Tuy nhiên, khiếu kiện lại là vấn đề khác. Thực chất khiếu kiện là khiếu nại, tố cáo không tuân thủ đúng trình tự, thủ tục quy định của pháp luật, nếu không được giải quyết tốt, bị kẻ xấu lợi dụng sẽ dẫn đến xung đột xã hội nguy hiểm

và là một trong những yếu tố ảnh hưởng trực tiếp đến an ninh, trật tự. Bởi vậy, lực lượng công an các cấp đã thường xuyên thực hiện tốt chức năng, nhiệm vụ được giao, phối hợp các ngành, tham mưu, đề xuất với Đảng và Nhà nước, cấp ủy và chính quyền địa phương lãnh đạo, chỉ đạo giải quyết có hiệu quả tình hình khiếu kiện; ban hành các chủ trương, chính sách, pháp luật kịp thời điều chỉnh kịp thời những vấn đề bất cập; phòng ngừa, phát hiện, xử lý nhiều vụ việc tiêu cực, sai phạm; chủ động nắm chắc tình hình, định kỳ đánh giá phân loại địa bàn, vụ việc và trực tiếp tham gia giải quyết ổn định hàng nghìn vụ khiếu kiện phức tạp, hàng trăm "điểm nóng"; khởi tố hàng chục ngàn vụ án, hàng ngàn bị can ở các "điểm nóng" với các tội danh về kinh tế và tội "chống người thi hành công vụ", "gây rối trật tự công cộng", thu hồi hàng tỉ đồng; đồng thời, triển khai nhiều biện pháp phòng ngừa, đấu tranh làm thất bại nhiều âm mưu, hoạt động lợi dụng, kích động người khiếu kiện gây rối an ninh trật tự... Kết quả đó đã tích cực góp phần bảo đảm an ninh, ổn định trật tự xã hội, phục vụ đắc lực sự nghiệp phát triển kinh tế - xã hội ở khu vực nông thôn. Hiện nay, vấn đề nông thôn, nông nghiệp, nông dân nói chung, tình hình an ninh nông thôn nói riêng, trên phạm vi cả nước,

nhất là từ sau "cú hích" của "sự kiện Thái Bình", không ngừng được sự quan tâm của Đảng và Nhà nước, cấp ủy và chính quyền địa phương lãnh đạo, chỉ đạo nên ngày càng đi vào ổn định và không ngừng được củng cố vững chắc.

Từ thực tiễn những năm qua, có thể rút ra một số bài học kinh nghiệm:

Thứ nhất, công tác bảo đảm an ninh nông thôn phải đặt dưới sự lãnh đạo, chỉ đạo của cấp ủy, chính quyền và huy động được sức mạnh tổng hợp của cả hệ thống chính trị cùng tham gia, nhất là sự phối hợp giữa cơ quan kiểm tra, thanh tra và điều tra trong công tác phòng ngừa và xử lý vi phạm. Các vụ việc khiếu kiện phải được giải quyết tại chỗ, từ gốc, bảo đảm đúng chính sách, pháp luật; phải gắn vấn đề bảo đảm an ninh nông thôn với việc thực hiện tốt chính sách an sinh xã hội của Nhà nước và trách nhiệm xã hội của các doanh nghiệp.

Thứ hai, việc giải quyết khiếu kiện phải trên cơ sở bảo đảm hài hòa lợi ích của người dân trong tổng thể lợi ích của Nhà nước và của doanh nghiệp. Phải làm tốt công tác tuyên truyền, giáo dục, vận động nhân dân, bên cạnh những lợi ích chính đáng cần được giải quyết thỏa đáng, đúng chính sách, pháp luật, "thấu lý, đạt tình", cần làm cho người dân thấy được lợi ích lâu dài của mình

trong các dự án phát triển để khi cần thiết vì lợi ích chung của xã hội, cộng đồng thì cũng phải biết hy sinh một phần lợi ích cá nhân, cục bộ. Phải coi việc đối thoại với dân là một trong những biện pháp tốt nhất để tìm ra cách giải quyết đúng và hiệu quả các nội dung khiếu kiện, bởi chỉ có thông qua đối thoại mới xác định được nội dung khiếu kiện, vấn đề gì cần phải được xem xét giải quyết, biện pháp, thời gian giải quyết và trả lời.

Thứ ba, phải phát hiện và xử lý kịp thời, nghiêm minh những cán bộ tiêu cực, vi phạm chính sách, pháp luật. Xử lý nghiêm minh cả cán bộ tiêu cực và cả đối tượng chống đối cực đoan quá khích lợi dụng khiếu kiện, bảo đảm công bằng, đúng pháp luật. Phát huy sức mạnh tổng hợp các lực lượng, sử dụng đồng bộ các biện pháp, coi trọng các biện pháp nghiệp vụ chuyên ngành, có phương án xử lý phù hợp các tình huống nhạy cảm, nhất là đối với các "điểm nóng", các vụ khiếu kiện phức tạp, đông người. Phải thường xuyên, chủ động làm tốt công tác nắm tình hình, kịp thời đấu tranh, ngăn chặn hoạt động lợi dụng vấn đề khiếu kiện để chống đối về chính trị.

Máy giải pháp chủ yếu trong thời gian tới

Với mục tiêu đưa nước ta về cơ bản trở thành một nước công nghiệp vào năm 2020,

nông thôn nước ta đã và đang là địa bàn sôi động của những vấn đề mang tính xã hội sâu sắc, tình hình an ninh nông thôn sẽ còn diễn biến phức tạp. Từ thực tiễn đó, đòi hỏi lực lượng công an nhân dân tiếp tục nghiên cứu nắm chắc tình hình, phối hợp với các cơ quan chức năng làm tốt công tác tham mưu, đề xuất một số giải pháp:

Một là, tăng cường sự lãnh đạo, chỉ đạo chủ động phòng ngừa, giải quyết vấn đề khiếu kiện, "điểm nóng". Tập trung xử lý có hiệu quả những vấn đề bức xúc nổi lên, nguyên nhân gây khiếu kiện và các vụ khiếu kiện tồn đọng, kéo dài, nâng cao trách nhiệm của các cơ quan tham gia giải quyết khiếu kiện. Làm tốt công tác thông tin tuyên truyền, vận động, thuyết phục để người dân hiểu và thực hiện đúng pháp luật về khiếu nại, tố cáo, chấm dứt khiếu kiện. Có các giải pháp cơ bản, lâu dài để ổn định cuộc sống, tạo việc làm cho người lao động ở vùng có đất bị thu hồi theo hướng "ly nông bất ly hương", "vợ nghề nông, chồng nghề phụ".

Hai là, tăng cường công tác quản lý nhà nước về đất đai, tài nguyên, môi trường, thực hiện đúng chính sách đền bù khi thu hồi đất; tăng cường công tác kiểm tra, thanh tra, điều tra phát hiện các sai phạm trong công tác lãnh đạo, quản lý, điều hành, vận dụng các chính sách, pháp

luật về đất đai, kịp thời phòng ngừa, ngăn chặn các trường hợp vi phạm. Quán triệt và thực hiện tốt chính sách đại đoàn kết, chính sách dân tộc, chính sách tôn giáo, giải quyết đúng đắn việc khiếu kiện nhà, đất liên quan đến dân tộc, tôn giáo.

Ba là, rà soát các văn bản pháp luật có liên quan, đề xuất kiến nghị sửa đổi, bổ sung cho phù hợp với thực tế nhằm giải quyết tận gốc những vụ khiếu kiện phức tạp nảy sinh. Rà soát, phân loại các vụ khiếu kiện tồn đọng, kéo dài đang thuộc thẩm quyền và trách nhiệm của bộ, ngành, địa phương nào để đề xuất giải pháp giải quyết phù hợp. Những trường hợp đã được giải quyết đúng pháp luật thì công khai thông báo từ chối tiếp và xem xét giải quyết, là cơ sở để cơ quan chức năng xử lý theo quy định của luật pháp. Tiếp tục tăng cường lực lượng công an xuống cơ sở để phát hiện kịp thời, xử lý có hiệu quả tại chỗ những phức tạp về an ninh nông thôn, không để kéo dài, phát sinh "điểm nóng". Có biện pháp kiên quyết xử lý thích đáng đối với những hành vi vi phạm pháp luật liên quan đến khiếu kiện, gây rối an ninh trật tự của đối tượng quá khích. Nâng cao cảnh giác cho quần chúng, xử lý nghiêm các hành vi lợi dụng khiếu kiện để tiếp tay cho thế lực chống phá nước ta. □